

Le sodelovanje bo rodilo uspeh

Dogaja se, da delovne skupine, ki jih imenujejo družbenopolitične organizacije v občini za pomoč pri urejanju samoupravnih in drugih odnosov v delovnih organizacijah, niso sprejete tako, kot bi bilo pričakovati. Pogosto je njihovo sodelovanje v delovnih organizacijah nezaheljeno, delavci ga ne občutijo kot pomoč, temveč prej kot kazen. Do takih ugotovitev je prišla tudi delovna skupina, ki jo je OK SZDL imenovala za pomoč pri utrjevanju in spremljanju razvoja delovne organizacije Papirnice Vevče. Skupina, ki je pričela z delom konec januarja letos, ni našla pravega stika ne z družbenopolitičnimi organizacijami niti s samoupravnimi organi v podjetju.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja je namreč pri pregledu samoupravnih aktov v Papirnici Vevče ugotovil, da jih delavci niso pravočasno uskladili z zakonom o združenem delu, prav tako pa niso z njim in obstoječimi samoupravnimi akti uskladili svojega delovanja in organizacije. To pa povzročila motnje v samoupravnih in družbenoekonomskih odnosih. Gre predvsem za samoupravni sporazum o združitvi tozda v delovno organizacijo, za spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov, ki urejajo delitev sredstev za osebne dohodke ter za organiziranost tozdrov Družbeni standard in Blagovni promet. Zato je družbeni pravobranilec samoupravljanja dal delavskemu svetu pobudo za odpravo teh motenj, hkrati pa je seveda tudi opozoril, da je treba ugotoviti, kdo je zanje odgovoren.

Delavci Papirnice Vevče so že pred prihodom delovne skupine sprejeli nekaj samoupravnih aktov, za katere je le-ta pri pregledu ugotovila, da so dobri in upoštevajo posebnosti papirne industrije. Vendar pa je delovna skupina opozorila, da bi bilo treba najprej dopolniti in spremeniti samoupravni sporazum o združitvi tozda v delovno organizacijo, kajti sicer tudi drugi samoupravni akti, ki se nanašajo na tega, ne bodo pravno veljavni.

Kot je poročala delovna skupina na seji predsedstva OK SZDL sredi aprila, v času, odkar je pričela z delom, ni bilo opaziti nobenega premika v samoupravni normativni dejavnosti Papirnice Vevče. Sprejetega nimajo niti programa, kako odpraviti pomanjkljivosti, ki jih je ugotovil družbeni pravobranilec samoupravljanja, niti delovne skupine ne obveščajo o dogajanju v podjetju. Po mnenju delovne skupine pa bi bilo treba pregledati tudi kadrovske sestavo in usposobljenost delavcev v delovni skupnosti skupnih služb.

Da pa bi bilo sodelovanje delovne skupine v prihodnje boljše, so menili člani predsedstva, bi morali njeni člani tudi sami poprijeti za delo, toda ne zgolj z navsiti, temveč s pomočjo pri sestavi samoupravnih aktov. Okrepiti bi morali tudi stik z družbenopolitičnimi organizacijami v podjetju. Delavcem, ki delajo najboljši papir v Jugoslaviji in so tako rekoč že od nekaj jedro delavskega gibanja v občini, pa bi bilo treba pojasniti dejansko stanje. Potem najbrž ne bi bilo več toliko odpora do delovne skupine, ampak bi prišlo do pravega sodelovanja, ki bi pripomoglo k odpravi pomanjkljivosti. To pa je tudi namen, zaradi katerega je bila delovna skupina poslana v Papirnico Vevče.

D. J.

● SATURNUS

DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE

Čeprav v tozdro Tovarna embalaže tehniški delavci redno prebirajo ustrezno domačo in tujo literaturo, so se letos odločili še za dodatni dvomesečni učni program. Vsak ponedeljek in sredo po tri ure poslušajo predavanja profesorjev biotehnične fakultete v Ljubljani.

Proizvodnja pločevink je zelo zahtevna, saj v njih konzerviramo živila, s katerimi se hranijo zdravi in bolni ljudje pa tudi otroci. Pločevinka mora biti izdelana iz ustreznih visoko kakovostnih materialov, posebno če je njena vsebina agresivna in ne sme učinkovati na pločevinko, prav tako pa tudi sestavine pločevinke ne smejo vplivati na živilo. Tehnični delavci morajo zato pri izdelavi pločevnik poznati osnovne materiale, iz katerih so izdelana, prav tako pa morajo vedeti tudi vse o živilih, ki jih konzerviramo v pločevinke.

Predavanja o mikrobiolo-

giji v živilstvu, hranljivi vrednosti živil, tehnologiji rastlinskih živil, tehnologiji mesa mikrobiologiji embalaže ter embalaži in tehniki pakiranja živil, ki jih sedaj poslušajo v Saturnusu, bi si za svoje delavce zagotovo želela vsaka tovarna embalaže v Jugoslaviji. To pa tudi dokazuje, da je Saturnus bil in bo ena naših najnaprednejših tovarn, kjer se delavci še posebej zavedajo, da je izobraževanje naša družbena vrednota.

Besedilo: ANAMARIJA PLESNIČAR, slika foto služba Saturnusa

INOVATORJEM VSO POZORNOST

Občinska raziskovalna skupnost je januarja objavila razpis za podelitev nagrad in priznanj inovator 1980 najuspešnejšemu inovatorju, organizatorju tehničnih izboljšav, društvom oziroma krožkom, ki se ukvarjajo s tehnično kulturo in priznanj dijakom šol iz naše občine za najboljše spise o inovatorstvu in izboljšavah.

V prvih dveh mesecih, kolikor je trajal razpis, je bilo prijav zelo malo. Z osebnimi pospešnicami in dopisi smo jih le uspeli dobiti nekaj več, vendar žal ne na kompletnem razpisu. Tudi po zaključnem zbiranju namreč ugotavljamo, da nismo dobili prijav, za katere že imamo nekatere nepopolne podatke. Naj jih nekaj naštejemo.

Gip Gradis — tozdro Projekta je v Novih Fužinah projektiral izredno uspešno fleksibilno varianto stanovanj, skupina Gradisovih strokovnjakov v tozdro Kovinski obrati je izvedla uspešno inovacijo, za katero je letos dobila Kidričevo priznanje, v Kolinski deluje skupina inovatorjev, ki izdeluje razne manjše stroje in nadomestne dele, v Papirnici Vevče so uresničili nekaj koristnih in uspešnih predlogov tehničnih izboljšav, znani so rezultati tehničnega krožka na OŠ Edvarda Kardeža, uspehi radioamaterjev in foto-kino sekcije na Vevčah...

Preseneča nas torej dokaj skromen odmev na razpis. Tako letos niso bila podeljena priznanja in nagrade dijakom in društvom.

Naša nadaljnja naloga je že danes širiti krąg možnih kandidatov za nagrado inovator 1981 ter organizirati podelitev priznanj in odškodnin vsem inovatorjem — tudi v okviru kolektivov, kjer delujejo. Ne smemo namreč dovoliti, da za koristne in uspešne predloge inovatorji v svojih tozdroh niso nagrajeni, kot se je lani zgodilo s skupino strokovnjakov iz Teola in letos z nekaterimi, ki so dobili priznanje inovator 1980.

STANE JALOVEC

30 LET ASTRE

Sozd Astra praznuje letos 30 let obstoja. Naši občani sicer Astre na svojem področju toliko ne poznajo, saj pri nas nima svojih prodajal, pač pa je v sklopu BTC Javna skladišča večina njenih grosističnih skladišč. Tako dela v naši občini okoli 150 delavcev Astre, še več pa jih tu stane in so tako prisotni v delu in življenju naše občine.

Astra je bila ustanovljena pred 30 leti, z delom so pričeli 3. maja 1951. Takrat se je imenovala Industrijski servis za usnje, gume in tekstil ter je služila za oskrbovanje industrije. Iz nekdanjega skromnega kolektiva in s skromnimi sredstvi je danes Astra sozd s prek 1800 zaposlenimi. V sozdu so združene naslednje delovne organizacije s področja blagovnega prometa in proizvodnje: DO Veletrgovina, ki se ukvarja s prometom na debelo na področju kemije, gume, plastike, biro opreme in biromehaničarje ter gradbenega materiala, DO Maloprodaja, ki opravlja detajlitično prodajo v svojih dveh tozdroh Blagovnice in Tehnične trgovine, DO Zunanja trgovina, ki se ukvarja z uvozom in izvozom tehničnega blaga, surovin in izdelkov široke potrošnje, DO Storitve, ki se ukvarja s transportnimi storitvami, ekonomsko propagando in polaganjem oblog za stene in tla, DO Elektronski center, ki avtomatsko obdeluje podatke za Astrine DO in zunanje partnerje, DO TOK — Tovarna organskih kislin iz Ilirske Bistrice, DO Vitojevac iz Vrhnjcev pri Vrtnjački banji, ki izdeluje razne gumijevke izdelke. DO IPI — industrija plastičnih izdelkov na Jesenicah, ki izdelujejo cevi iz plastičnih mas in HTZ opremo. Povezovanje s proizvodnjo v sozdu Astra torej ni samo moralni imperativ, ampak je že dobilo temelj v sozdu. Seveda pa njegova vrata ostajajo odprta še za druge proizvajalce.

Sozd Astra pa ni samo slovenska hiša, čeravno je v Sloveniji močno zastopana, ampak je prek svojih 14 predstavništav ter 6 skladišč močno zastopana v vsaki republici. Omeniti velja tudi to, da je na terenu vsak dan prek sto komercialistov, ki nudijo blago za tehnične namene in široko potrošnjo.

V sami Ljubljani ima Astra blagovnico in pet prodajal. Če imajo naši krajani potrebo po materialih s področja plastičnih mas, kemije (barv, lakov, premazov, kemikalij), gumijevih izdelkov, biro opreme itd. tako pri delu kot pri konjičkarstvu,

na obiščejo katero od Astrinih prodajal ali pa prodajne oddelke na Titovi 77.

Besedilo in slika: BORUT S. POGAČNIK

● NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

Invalidsko društvo in on sta kot eden

Ivan Pušnik sicer že tri leta ne živi več v Mostah, bil pa je dolga leta naš občan in še vedno je tesno povezan z našo občino. Predsednik društva invalidov Ljubljana Moste-Polje. Invalid je. In kaj ta beseda pomeni, bomo skušali izluščiti iz njegovega zanimivega življenjepisa.

Rodil se je pred 48 leti v osrčju Kozjanskega. V Ljubljano je prišel v uk k ŽTP za ključavničarja pri signalovarnostnih napravah. Po izučitvi je nekaj časa delal v delavnici, nakar je prišel na postajo. Dne 17. 3. 1952 pa se je zgodilo. Stal je na prvem tiru, ker je točno vedel, da v tej smeri še nekaj časa ne pripelje noben vlak. Zaradi samovolje strojevodje pa so prav tedaj po prvem tiru premikali tovorni vlak; brez posebnega dovoljenja. Tako se je zgodilo... Bolnišnica, nadkolska amputacija obeh nog tik pot trupom, obup 18-letnega fanta, polnega življenja in načrtov. Zdravil se je do novembra istega leta. Ker takrat v Jugoslaviji še niso izdelovali kvaliteten protez, je na predlog zdravnikov oziroma po potrditvi ministrstva za zdravstvo odpotoval v Anglijo, v London. Običajno trajajo rehabilitacija leto dni, vendar jo je Ivan končal v 6 mesecih.

Z veliko volje, da bi hodil, ne pa se vozil v invalidskem vozičku, je v posebni šoli za hojo vadal prve korake in stiskal zobe od bolečin. Tako je vse to zmogel. Ko se je vrnil domov, je bil 1. 1953 invalidsko upokojen. Naslednje leto je spoznal odločno dekle, ki je ni motila njegova invalidnost in poročila sta se. Živela sta v slabih stanovanjskih razmerah. Delovna organizacija, kjer je prej delal, je Ivanu 1. 1962 dodelila stanovanje in po težavah še odškodnino, za katero si je kupil invalidski avto. Invalidska pokojnina je bila zelo nizka, zato je poprijel za vsako delo. Kar doma je izdeloval drobno kovinsko galanterijo. Leta 1955 je bil ustanovljen zavod za zaposlovanje invalidov, ki je skrbel za delo invalidov na domu. Zavod je zaradi nekaterih nepravilnosti vodilnih propadel. Tako je moral zopet sam skrbeti za delo. Rodili so se mu najprej hči, ki je zaradi boleznih umrla, nato sin, ki je sedaj

uspešen pravnik in že poročen, čez 13 let pa še drugi sin. Najmlajši, odličnjak v šoli in nadpovprečno inteligenten. V Jaršah je bilo stanovanje za 4-člansko družino premajhno in pretensno. Tako so se 1. 1978 s pomočjo solidarnostnega stanovanjskega sklada preselili za Bežigrad v primerno stanovanje.

Ivan Pušnik

Ivan Pušnik se nenehno bojuje za uresničevanje samoupravnih pravic delavca. Zelo je aktiven na vseh področjih. Poleg svojega društva, o katerem govori posebej, je bil dve mandadni obdobji vodja delegacije v KS Jarše in podpredsednik skupščine socialnega skrbitstva; še vedno je član koordinacijskega odbora za aktivnost društve naše občine, je član koordinacijskega odbora pri MK SZDL za družbeni položaj in aktivnost invalidov, član republiškega odbora zveze društev invalidov Slovenije in mestne zveze društev invalidov Ljubljana.

Najraje govori o društvu invalidov v Mostah. To je skoraj njegovo društvo. Že od začetkov 1. 1970, ko je bilo društvo v Mostah še podružnica bežigradskega in je vključevalo okoli 90 invalidov, je bil njegov podpredsednik. Od 1. 1972, ko je društvo postalo samostojno, je Pušnik njegov predsednik — vse do danes.

Sprva so seveda bile težave. Veliko invalidov ni imelo ureje-

nega niti svojega statusa, kaj šele svojih pravic. Niso vedeli, kaj je invalidnina, varstveni dodatek, pravica uvoza avtomobila itd. Vse to so jim povedali v društvu. Danes je to že urejeno na mestni ravni. Od 1. 4. 1981 dobijo člani brezplačno pravno pomoč pri mestni zvezi društev invalidov Ljubljana, Celovška 105.

Društvo invalidov Moste-Polje deluje v slabih prostorih, a kljub temu vsako leto opravi veliko dela. Sedaj je v njem ok. 800 članov, sicer je na moščanskem teritoriju 1500 invalidov. Nekaj invalidov je še vedno brez pravega statusa invalida. Še vedno je dosti nerešenih stanovanjskih problemov. Kljub temu je društvo pomagalo 30 invalidov, da so dobili stanovanja prek odbora za družbeno pomoč pri SSS. Vsako leto organizirajo do osem izletov, predvsem po SFRJ. Vsako organizacijo največkrat izpelje Ivan kar sam. En izlet je vsako leto namenjen težkim invalidom, ki imajo priznano pomoč in postrežbo. Izlet je zanj in za spremljevalca brezplačen. Participirajo 10-dnevna okrevanja. Lani je bilo 37 članov v zdravilišču ali na morju. Prek leto obiskujejo invalide na domu, v domovih za starejše občane ali v bolnišnicah. Za vsako novo leto obiščejo prek 80 starejših in težkih invalidov in jih obdajo. V energetski krizi lahko invalidi prek društva naročijo premog ali drva in to tudi dobijo. Pred tremi leti so začeli prvi v ljubljanski občini z ustanavljanjem aktivov zaposlenih invalidov po delovnih organizacijah. In kaj ga najbolj teži? Ne želi ponavljati problemov, ki so jih že drugi nakazali, npr. arhitektonske ovire za invalide. Najbolj ga je prizadela zadnje obravnavanje starostnih pokojnin, ker se nihče ne spomni na nizke invalidske pokojnine. Želi, da bi mu uspelo v našem glasilu dobiti kotiček za obvestila in sporočila invalidskega društva.

Ivan Pušnik je kljub težki invalidnosti (100%) in še dodatnim boleznim ostal zdravega duha in volje. Vedno je nasmejan, hodi ob palicah, vozi avto in vzorno opravlja vse naloge. Za prizadevano delo na vseh področjih je prejel občinsko priznanje in priznanje seveda za invalida rda Jugoslavije.

J. Š.

● Zvezni in republiški gostje naših novinarjev

Na željo zvezne konference SZDL Jugoslavije in odbora za obveščanje in politično propagando pri republiškem svetu ZSS je občinski svet ZS Ljubljana Moste-Polje 5. maja organiziral v Papirnici Vevče sestanek aktivna novinarjev naše občine. Sestanek, ki so se ga udeležili predsednik sekcije za informiranje pri zvezni konferenci SZDL Jan Širka, sekretar sekcije Zdravko Čolič, članica IO RK SZDL Albina Tušar, sekretar tiskovnega centra pri RK SZDL Boris Muževič, predstavniki odbora za obveščanje in politično propagando pri RS ZSS ter predstavniki Papirnice Vevče, je potekal v sproščenem pogovoru in izmenjavi izkušenj na področju obveščanja delavcev. Člani aktiva pa so goste seznanili tudi z delom aktiva ter s težavami in uspehi pri vodenju akcije 1000 delavcev — sodelavcev.

M. J. — D. J.

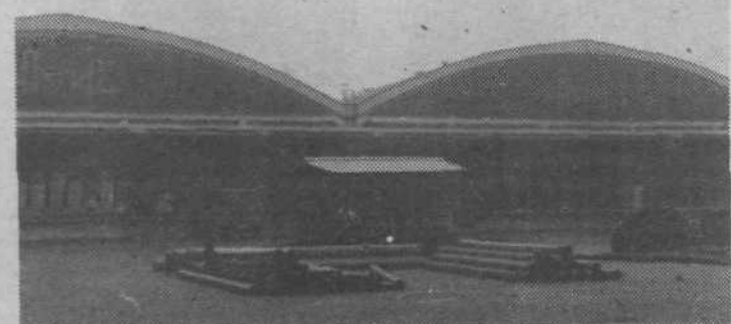
IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Poleg Partizana iz Subotice in sarajevskega Unisa je ljubljanski Rog tretja tovarna dvočlanska v državi. Po proizvodnji pa prednjači, saj bo letos njen delež na tržišču okoli 60%. Rog je bil ustanovljen leta 1949 in naj bi v končni fazi izdelal 50.000 koles letno. Zdaj jih v njem naredijo dnevno po 1.700. Naredili bi jih lahko po 2.000, žal pa jih zadržujejo dobavitelji reprodukcijskega materiala. Primanjkuje cevi za izdelavo okvirjev, ni dovolj pnevmatik, žarometov in še česa. V Rogu pravijo, da bi zelo radi izdelali po 2.500 koles na dan, saj jih je v sedanji konjunkturi naše tržišče pripravljeno toliko tudi kupiti. Letna zmogljivost nove tovarne ob Letališki c. pa bo 800.000 koles in poleg nje imajo pripravljeno še zemljišče za morebitno razširitev. Naročila zdaj kar dežujejo in, kot predvidevajo njih gospodarstveniki, bo tako stanje trajalo še nekaj let. Za Rogova kolesa se močno zanimajo v angleško govorečih pa tudi v nekaterih neuvrščenih afriških deželah, vendar jim za zdaj ne morejo ustreči.

njem agroservisov na podeželju. Mnogi od teh servisov so kasneje presegli prvotni namen in npr. iz ljubomerskega servisa je nastala tovarna kmetijskih strojev Tehnostroj, iz Šempeterskega tovarna mehanizacije za spravilo kreme SIP, iz kranjske tovarne kmetijskih strojev je nastala Kreina, iz novogoriškega servisa Vozila Gorica, v Ivančni Gorici je to zdaj livarna IMP, iz novomeškega pa se je razvil nič manj kot IMV.

Čas je tekel, Agrotehnika je širila svojo dejavnost in opravljala pionirsko vlogo v pospeševanju in posodabljanju kmetijstva. Danes je v Agrotehniko — Gradci (obe delovni organizaciji sta se lani ponovno združili) devet temeljnih organizacij, ki se ukvarjajo z rezo živine, notranjo in zunanjo trgovino, kmetijsko oskrbo, z maloobsejnim prometom, servisiranjem, proizvodnjo kmetijske mehanizacije, prodajo lovskih in športne opreme idr.

Pred tridesetimi leti, točneje 5. maja 1951 je slovenska vlada zaradi vse večjih potreb po oskrbovanju kmetijstva, zlasti zadržanih z mehanizacijo, gnojili in zaščitnimi sredstvi ustanovila delovno organizacijo Agrotehnika. Na začetku je v kolektivno delalo samo deset ljudi, danes pa jih je kar 1.100. Začeli so z ustanavljan-

Astra v Javnih skladiščih